

BUNUL ECONOM

REVISTA PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ȘI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăștie“ și „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România și străinătate 15 lei pe an.

APARE:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu preturi moderate
Abonamentele și inserțiunile se plătesc înainte.

Examenenele școlare.

Copii noștri sunt viitorul cel mai apropiat al popoului. Dacă voim să croim o soartă bună popoului nostru trebuie să începem cu creșterea cea mai rațională necesară a tinereții.

Moise în pustie a ținut 40 de ani pe poporul său ca să-l facă aceea ce dănsul voia, adică vrednic de a ocupa țara făgăduinței, învățându-l cele mai frumoase lucruri și cum să preamărească pe atotputernicul.

Prorocii și toți trimișii lui Dumnezeu, cari au croit o soartă mai bună unui popor, mai întâu au început lucrul lor prin o pregătire anumită retrăgându-se în pustii și locuri retrase de șomotul lumii și petrecând acolo timp mai îndelungat. Isus Christos a învățat în munți și pustii pe apostoli, pe ucenici și pe alți oameni cunoașterea creatorului și a naturii.

Pregătirea și instrucția aceasta să dea astăzi tinereții noastre în școlile

poporale, în cele medii și în cele mai înalte. Fiecare părinte e dator a să îngrijă de soartea fiilor săi și la locul întâu a se îngrijă de creșterea copiilor de școală, lucrând mână în mână cu învățătorii chemați a iniția cultura și educațiunea.

Acum suntem în timpul acela al anului, când pe la toate școlile să fac examenele, cari sunt tot atâtea expozițiuni sufletești ale muncii spirituale prestate de învățător și elevi în decursul unui an.

Aceste expozițiuni spirituale merită să fie cercetate de toți părinții și de toți binevoitorii și sprijinitorii progresului.

Din examenele școlilor putem scoate mari foloase intelectuale de civilizațiune și economie și mai cu seamă extragem cu toți următoarele învățături:

Mai întâu cunoaștem pe învățătorii, calificațiunea, praxa și metodele propuse, apoi școlarii, talentul lor, diligența și conduita lor, în fine pe părinții școlarii, cunoaștem și însușirile cele bune dar și cele rele ale unora

și altora. Datori suntem a contribui la promovarea intereselor culturale încurajând ce e salutar și reflectând asupra greșelilor constatate.

Cunoaștem deci scăderile școlilor noastre și multe alte lucruri bune și orientabile, din cari putem trage învățături cum să ne întocmim peste tot viața zilnică, spre a crește din copii noștri următorii mai vrednici de cât cum suntem noi astăzi. Recerințele timpului modern cer de a emula în toate cu națiunile cele mai culte din Europa.

Știința astăzi înaintează cu pași gigantici, trebuie deci să îngrijim din vreme, ca din copii noștri să se facă bărbați harnici ai bisericii și ai națiunii, precum și patrioți buni, supuși și ascultători. Numai astfel vom ajunge profetirea poetului Bolintinian:

»Viitor de aur românimea are
Și prevăd prin secolii a ei năntare».
Să ne examinăm serios și pe noi înșine și să vedem de ne împlinim cum să cuvine datorințele: către Dumnezeu, către noi înșine și către deapropapele nostru?

FOIȚĂ

© plimbare folositoare.

(Urmare)

După câteva minute de tăcere, tatăl urmă: »Până acum, copilul nostru, noi te-am crescut și te-am învățat acasă, dar se apropie vremea să te dăm la școală mai înaltă pentru ca să capeți învățături mai mari. Drept să spun, această mă neliniștește tare mult și pe mine și pe mama ta, pentru că nu te mai putem urmări și supraveghia de aproape, și tu, din pricina vâstrei tale fragede, ai încă nevoie de îngrijirea noastră. Dar incredințându-te voinței Celui-de-Sus, noi ne mângâem cu gândul, că iubirea, ce tu ai către noi, nu te vor lăsa să imprumuți niscaiva purtări urite și te vor păzi de toate relele. Negreșit, tu nu vei avea să pricinuești supărare bunei tale mame, care și-a pus în tine toată nădejdea ei de fericire».

Curând după aceasta, Teodor a fost dat la liceu. Primind o creștere bună acasă dela părinții săi, el și în liceu s'a deosebit prin o purtare bună, prin supunere fiască profesorilor, prin iubire frățească către colegi și prin o sârguință neobosită la învățatură,

pentru care era iubit de toți. Și dacă să întâmplă câte odată ca unii dintre colegi să se silească a-l depărta dela ocupații și a-l abate la ștergării, el întotdeauna lși aducea aminte de părinții săi și iubirea ce avea pentru ei, și era ca un inger păzitor care îl îndemna să învețe cu sârguință lecțiile și l'feria de tot ceea ce era rău și vătămător.

După terminarea învățaturii în liceu, Teodor, câștigând dor de învățatură și iubire către știință, intră în universitate. Bunii lui părinți nu știau cum să mai mulțamească lui Dumnezeu, pentru că îngrijirile date de ei fiului lor n'au fost zadarnice. Dar ceea ce-i bucura mai mult era că Teodor, după un timp de zece ani petrecuți departe de dânsii întorcându-se acasă cu un frumos atestat, ei găsiră într'însul aceeași curățenie a inimii și a năravurilor, același devotament și iubire către ei, și aceeași modestie și blândete, de care era plin și în copilărie și care dau atâtea preț talentelor și cunoștințelor celui ce le are. Cât de mișcătoare fu întâlnirea această! Ce fericire negrăită gustă atunci această binecuvântată familie, unită prin duhul iubirii și al temerii de Dumnezeu! Ochii lor, scâlțați în lacrimi de bucurie și inimile lor, pline de cea mai vie recunoștință către Dumnezeu,

erau îndreptate spre cer și ei cu toți gustară atunci o bucurie nu pământescă, ci cerească, cumnezească, stare negrăită, dar pentru sufletele delicate și curate ușor de priceput.

A doua zi după sosire, Teodor propuse părinților săi să se ducă împreună cu toții în cea minunată grădină, unde-i plăcea atât dată așa de mult să se plimbe. »Acea grădină« zise tatăl său, nu mai este astăzi ceea ce era odată. Stăpânul ei a murit de mult, iar moștenitorii, în sama cărora a rămas, au lăsat-o cu totul negrijită și acum foarte rar mai întâlnești pe câte cineva plimbându-se printr'însa. Eu nici nu-mi aduc aminte de când n'am mai fost pe acolo, căci văzând-o în ce stare să află, fără de voie te cuprind gândurile triste».

»Cu toate acestea, tăticele«, — răspunse Teodor, — »eu doresc tare mult să văd, ea este neștearsă din mintea mea; înrăurirea mântuitoare ce au avut asupra mea cuvintele rostite de d-ta acolo, a făcut-o sfântă pentru mine. Fiecare aibore, fiecare floriceică de acolo îmi aduce aminte de d-ta și de acea scumpă lacrimă, care s'a furișat din ochii d-tale, când îți îndreptasesi privirile spre cer, rugându-l pentru viitorul meu și cerându-mi binecuvântare de acolo».

Expoziția „Asociațiunii“.

Incă în Nr. 1 al „Transilvaniei“ pentru anul 1905, Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ a publicat un călduros apel către publicul român din țară, prin care a anunțat că la 19 Aug. a. c., cu ocaziunea proximei adunări generale a „Asociațiunii“, se va inaugura în Sibiu primul nostru Muzeu istoric și etnografic român, și a cerut concursul tuturor prietenilor culturai poporului nostru pentru înzestrarea cât mai bogată a unei expozițiuni etnografice și istorice-culturale, care să va aranja cu acest prilej, spre a pune bazele Muzeului nostru național. Programa prealabilă, publicată încă atunci în „Transilvania“, a fost studiată și complectată prin Comisiunea instituită de Comitetul central pentru aranjarea expozițiunii și a apărut acum în textul ei definitiv în „Analele“ Asociațiunii pentru Martie și Aprilie a. c.

Astfel publicul nostru cult este astăzi pe deplin orientat asupra scopurilor urmărite cu aranjarea expozițiunii, cât și asupra modalităților, în cari să intenționează prezentarea stărilor etnografice și istorice-culturale ale poporului nostru.

Acest cadru în care să proiectează expozițiunea, este însuși un elocuent interpret al importanței acestei întreprinderi frumose a „Asociațiunii“, și astfel ar fi de prisos a o accentua din nou și la acest loc.

Atragem atențiunea cetitorilor noștri de astădată numai la acele părți ale programei, ce privesc secțiunile a căror înzesttare după natura lucrului să va putea face numai cu conlucrarea cercurilor largi ale publicului nostru cult.

Acestea sunt în primul rând: *Expozițiunea istorică* și îndeosebi secțiunea de istorie politică și de istorie culturală. Cu privire la aceste secțiuni programa expoziției cuprinde următoarele înviațiuni:

(§ 45.) 1. *Istoria mai veche* (înaînte de 1848). În acest despărțământ se vor expune: documente, diplome și acte, cari privesc istoria politică a Românilor din țară și a instituțiilor lor; portrete, scrisori și obiecte ale bărbaților cari s'au distins pe acest teren.

(§ 46.) 2. *Epoca dela 1848*

a) documente, acte și scrisori; îndeosebi ale conferențelor naționale și ale comitetului național;

b) portrete, scrisori și reliquii ale bărbaților distinși din această epocă;

c) tablouri, embleme, arme, distincțiuni și uniforme dela 1848;

d) literatura referitoare 1848.

(§ 47.) 3. *Istoria mai nouă.*

a) documente și acte mai importante, referitoare îndeosebi:

a) la dietele dela 1863, 1865 și 1867—1891,

β) la conferențele naționale ținute dela 1869—1891,

γ) la activitatea comitetelor naționale instituite dela 1881—1894,

b) Portretele deputaților români din dietele dela Sibiu și Cluj și din parlamentul dela Budapesta (fără deosebire de partid;

c) reliquii de ale oamenilor politici mai însemnați din acest timp.

(§ 48.) Pentru înzestrarea acestei secțiuni să va face un apel public.

Obiecte de interes istoric din epocile înșirate, cari privesc îndeosebi bisericile și școlile, apoi viața comunală și în fine cestuni culturale, militare sau economice se vor așeza în despărțămintele speciale, instituite pentru aceste ramuri.

(§ 49) Documente și obiecte cari privesc istoria culturală a Românilor din țară afară de cele referitoare la biserică, școală, literatură și științe, și la artele frumoase, cari să vor așeza în despărțămintele lor speciale), și anume:

1. documente și date referitoare la instituțiuni și societăți culturale române din țară, și (în sect. XXXV) expozițiile speciale ale acestora (Asociațiunea aradană și maramurășană, reuniunile de femei, reuniunile de lectură, societățile academice, cari toate vor fi invitate în special să participe la expozițiune);

2. măcenății români, portretele și reliquiile lor;

3. academicienii români (portrete și reliquii);

4. date statistice despre fundațiuni și fonduri culturale.

NB. Comitetul Reuniunii femeilor rom. din comitatul Hunedoarei la invitaerea comitetului central din Sibiu a binevoit a lansa un apel călduros multor Doamne cunoscute, cari să înterească de progresul național cu scop de a *aduna obiecte frumoase aparținătoare industriei de casă* cu un extras din program și cu Regulamentul expozițiunii. — Recomandăm și noi acest apel și rugăm pe Doamnele a desvolta cel mai viu interes și în această direcțiune.

Dela

„Reuniunea de agricultură din c. Timiș“

Pentru propagarea industriei de casă.

»Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș« a aranjat în iarna trecută în mai multe comune din comitat cursuri pentru împletirea corfelor (coșarelor), în care un măestru expert plătit din partea Reuniunii a învățat

pe locuitorii comunei să împletească corfe de tot felul: Țăranii și țărancele deja în 3 săptămâni și-au însușit această meserie atât de bine, încât făceau fără greutate corfe frumoase pentru transportul strugurilor și poamelor, precum și corfe mai mari și chelteaue pentru economie. Pe calea aceasta țăranii pot câștiga în timp de iarnă, mai mult de 2 coroane la zi, ceea-ce cu deosebire în iarna trecută, în care s'a simțit prețutindenea mare lipsă, a ajutat foarte mult. Corfele preparate în comune să predau Reuniunii, care le plătește după mărime și calitate cu câte 40—50 fil. Material pentru prepararea corfelor să pune din partea Reuniunii la dispoziție. De însemnat este, că în unele comune ale comitatului, precum este *Traunau Kisfalud* ș. a, meseria aceasta a înaintat atât de tare, încât o mare parte a locuitorilor acestor comune să ocupă de prezent numai cu aceasta meserie. În săptămâna trecută s'au predat Reuniunii de agricultură din Timișoara 12,000 corfe, din cari Reuniunea transportează o parte secțiunei pentru industria de casă a ministeriului de agricultură din Budapesta, iar altă parte să trimită unei firme renumite în Germania.

Pentru iarna viitoare au cerut și mai multe comune românești din comitat, ca să li-se aranjeze astfel de cursuri; Reuniunea să va îngriji, a satisface dorinței acestor comune.

Prelegere economică.

La propria dorință a economilor din comuna *Traunau* (com. Timiș lângă Lipova) Reuniunca de agricultură din comitatul Timiș a ținut în 16 Maiu a. c. o prelegere populară în această comună. Prelegerea a fost ținută de referentul Reuniunii dl *Nicolae Iancu*, care a fost primit din partea locuitorilor comunei cu mare însuflețire. Dl Iancu a vorbit despre însemnătatea mare, ce o au în ziua de azi însoțirile și tovarășiile agricole, arătând prin exemple conctete rezultatele frumoase ce le-au ajuns astfel de tovarăși pentru înaintarea și ameliorarea stărei materiale a economilor, scoate la iveală greșelile principale, cari să comit încă în multe comune ale comitatului la cultivarea pământului și cari rețin pe econom de a scoate folosul corăspunzător după munca sa.

La prelegere au luat parte peste 100 de locuitori din loc și urmarea prelegerii a fost, că în aceeași zi s'a constituit în comună o tovarăsie agricolă din 70 membri, ca despărțământ nou al »Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș«. Adunarea s'a terminat numai târziu spe seară, iar economii au dus frumoase impresii dela această adunare.

Pentru delăturaarea lipsei de nutreț.

Pentru a ajuta economilor în lipsa de nutreț provenită din cauză secetei mari a anului trecut. »Reuniunea de agricultură din comitatul Timiș» a împărțit din 1 Ianuarie a. c. până în prezent 130 vagoane țărițe de grâu respective urluială de orz de calitate primă, între societățile economice din comitat.

Țărițele s'au împărțit cu prețul de 7 cor. 79 fil. pro 100 kgr., pe când prețul țărițelor în piață era cu 12—13 coroane. De acest favor au avut parte și cele 20 societăți economice înființate în comune românești, de referentul român Nicolae Iancu, dintre cari societăți după trebuință au câpătat 2—3—4 vagoane de țărițe cu prețul redus de mai sus. Aceste comune fiind foarte sărace, au simțit foarte mult binele acesta, pentru care și-au și exprimat mulțumirile lor pe cale oficioasă.

Prelegeri economice. — Societăți nouă.

În 13 l. c. sau ținut în comunele fruntașe *Liget* și *Zebel* din partea referentului Reuniunii de Agricultură din Timișoara, a dlui Nicolae Iancu prelegeri populare despre însemnătatea prăsirii și creșterii raționale a vitelor în economie.

În *Liget* adunarea generală a societății economice convocată pentru a asculta prelegerea a fost deschisă din încredințarea președintelui G. Nicolaevici de către vicepreședintele societății, dl. protopop greco-cat. Cornel Teaha, care își exprimă bucuria, că o mare parte a economilor din loc s'au decis, a aduce cu intervențiunea Reuniunii din soiul bun de vaci în comună, care să îmbunătățească starea materială a economilor. Predă cuvântul dlui Iancu care arată însemnătatea și legătura strânsă a creșterii vitelor și a economii câmpului. Nu vă cunoaște nici un plugariu, care să fie putut arăta spor în economia sa fără ca să fie ținut vite. Arată apoi mai departe din ce puncte de vedere este creșterea vitelor neapărat de lipsă pentru purtarea unei economii bune și potrivite pentru împrejurările din Banat și aduce la cunoștința condițiunile favorabile, pe lângă cari Reuniunea Centrală din Timișoara poate împărți vite bune de prăsilă între economi. — În *Zebel* sa prezentat în număr neașteptat de mare la aceasta prelegere. Conduc de inteligența comunei în frunte cu Dl. avocat și mare proprietariu Vintențiu Popp și de harnicul preot greco-oriental Dl. N. Ionescu poporul cu mare interes și însuflețire a ascultat prelegerea. În decursul prelegerei dl. Iancu a arătat cu deosebire greșelile mari ce le fac bănațeni în multe părți prin cultivarea monotonă a grâului și cucuru-

zului. Îndeamnă poporul să se ocupe cu mai mare atențiune cu cultivarea nutrețului și să schimbe sistemul rotațiunii tocmai prin imbrățișarea plantelor de nutreț și plantelor industriale cari asigură economilor un venit cu mult mai mare. La propunerea dlui avocat Popp să hotărește înființarea unei societăți de lăptărie în comună, care să se alipească comisiei centrale a Reuniunii de agricultură pentru valorizarea lăptelui și untului produs de societățile de lăptărie.

În sfârșit să insinuă mai mulți economi pentru a lua parte la excursiunea la *Mezőhegyes*, Poporul tare mulțumit cu cele auzite abia pe seară s'a împrăștiat, mulțumind dlui Iancu pentru sfaturile cele bune, pe cari au promis că le vor împlini.

În zilele din 15 și 16 l. c. s'au mai înființat încă 2 societăți economice în comunele *Trăunau* și *Feeregynon*, cu cari numărul societăților, ca filiale ale „Reuniunii de agricultură din comitatul Timiș” s'au urcat la 43.

Dările

(Urmare).

4. *Darea societăților și a întreprinderilor economice publice* se socoteste în 10 la sută a venitul curat anual. Cu alte cuvinte, dacă profitul net (câștigul curat) este de exemplu 10.000 coroane anual: darea va fi 1000 coroane.

5. *Darea de mine* (băi) este de 5 până la 10 procente a câștigului curat.

6. *Darea după interese de depuneri și de rente.* Tot 5—10%. Aici aparțin banii depuși spre fructificare la bănci, rente, anuale și viagere, unele obligații de stat și particulare, acțiunile străine etc.

7. *Transportul pe tren și pe vapoare* încă e supus dărei, conform numărului de pasageri (călători) și de mărfuri, ce se transportă. Darea face 5 sau 7 respective 18% a taxelor, ce se încasează pentru transport.

8. *Darea de loterie* sau pentru emisiunea de lozuri. La acordarea concesiunii se încasează 10—15% darea de câștig.

9. *Darea de armă* (pușcă) 2—4 coroane anual și darea de vânat 12—14 coroane anual. Darea pentru armă o repartizează și o încasează primăriile comunale ear' cea de vânat percepțiile (Steueramt).

10. *Taxa de miliție*, pentru cei, cari nu au servit activ. Face 6—240 cor. anual, după averea respectivului.

11. *Adaosul general la darea de venit.* Adunând dările: de pământ, de casă, de venit (clasa III. și IV.), apoi

dările societăților economice și a intereselor după depuneri și din suma tuturor acestora socotind 10—40% adevădela o zecime până la 4 zecimi câpătăm suplementul sau adaosul general la darea de venit (általános jövedelmi pótdó).

Dările sau contribuțiile directe înșirate în cele 11 puncte de mai sus, trebuie să se plătească adevăd sunt scadente, în rate de câte 3 luni. Deosebire face darea după interese la depuneri e scadentă tot la jumătate de an și taxa de miliție, care e scadentă dintr'odată la 1 Octomvrie. După restanțele, cari nu se plătesc la vremea prescrisă, se încasează 5% interese de întârziere.

Dările până la 200 coroane se plătesc la primăriile comunale, cari trec peste 200 cor. trebuie săse plătească de-a dreptul la percepții. Sumele adunate la primăriile comunale și la orașe earăși le trimit la percepții.

12. În fine trebuie să amintim darea *de spital*, care face astăzi 5% (a douăzecea parte) a tuturor dărilor directe. Darea e introdusă din anul 1898 și făcea la început 3%. Din 1904 însă s'a ridicat la 5%.

(Va urma).

Care este scopul

congresului internațional din Budapesta,
contra alcoolismului ținând din
11—16 Sept. a. c.?

Acest congres are de scop, ca cu puterea științei, cu armele explicațiunii și îndrumărilor formale să pună umăr, să sară în ajutor pentru mântuirea de acest dușman îngrozitor al omenirii, adevăd contra alcoolismului. Nu alcoolul este inamicul, da el se reprezintă (înfățișază) în chipul deaproapelui nostru, se lingusește cu apucăturile lui funește și pe nesimțite îl înhață, îl deprinde spre obiceiul lui, obiceiul devine patimă și acest mizerabil de obiceiul îl bolnăvește, îi strică reputațiunea, se vără ca un verme în stomac îl îndeamnă la păcate și îl târește în groapă.

Băuturile spirituoase nimicesc cele mai principale și mai delicate organisme, deunde apoi provin morburile grele și tâmpesc părțile minți (psihice). Ele îngroașe canalele respirațiunii și ale expirațiunii, atacă plumănille, ficății și intestinalele (mațele), invinețește febrele sângelui, produce roșată-vineție pe obraz și pe nas de coloarea unei *pallăjice*, produce bătae de inimă, și îngroașe și împedcă circulația regulată a sângelui, cauzând adeseori boală de apă, apoplexie (gută) și venin, care au pururea urmări triste și critice în viață.

Alcoolul pustiește grozav starea sănătății și cauzează tremurături de nervi chiar folosindu-se beuturile alcoolice în măsură mai mică îi slăbește omului capacitatea de a munci, dar bând mai mult are o activitate otrăvitoare. După o întrebuintare mai deasă alcoolică face pe individ din om-neom, și perde cunoștința de sine, memoria și rațiunea, cu care la înzestrat Dzeu de a stăpâni celelalte ființe din natură; pe omul bețiv firear el cât de cuminte, îl face dobitoc, pe cel cinstit îl prefăce necinstit și i lăncezeste simțurile sufletești, ajungând după un timp impotent, imposibil a mai judeca și combina, a vorbi și a destinge.

Dela un timp bețivul devine încapace de muncă, îl duce în prapastie și efectul se revărsă și asupra copiilor, ba și în nepoții săi, deci nu suferă numai individul singur urmările dezastruoase, dar o generație întreagă. Despre acestea ne convinge faptele zilnice și numărările casuri jalnice.

Oare Noe cel bătrân din scriptură n'a fost desprețuit de fii lui văzându-l beat? La 10,0% din oamănii creșcuți alcoolul este cauza mortalității.

Afară de aceasta statistica bolnavilor din spitale și din morgă (spitalele de secșarea morților) și practica medicilor ne dovedește aceasta. În privința aceasta se arată cu deosebire cum învinge alcoolul organismul omenesc, dară ne uităm la oamănii ce au căpătat boala uscată (oftica, tuberculoasă), care este incurabilă. — Încă nici cei mai celebri medici n'au aflat leac sigur cu deosebire încontra tuberculoșilor, cari au dobandit această boală din cauza beției. — Alcoolul sugă substanțele cele mai bune de viață.

Servitiul statistice judecătorești ne prezintă mai în fiecare an tablouri concrete, că dintre cazurile obvenite la forurile penale (judecătorii de pace) 42,0% sunt urmări ale beției și totatătea la procese de divorț și la omoruri mai tot asemenea. Rapoartele anuale ale societăților de asigurare de viață din Anglia și America încă ne dovedesc cu cifre că cele mai multe plăți le face la urmașii repositilor din urgia beției. Din toate urmează perspectiva năcazurilor din prezent și pe viitor, ne arată deci că mai continuând așa atât indivizii, cât și societățile își croesc peirea și distrugerea, din care foloase materiale trag numai câțiva cărcimari (mai mult străini de neam), cari încă șiar putea câștiga existența pe altă cale mai cinstită.

(Va urma)

Războiul ruso-japonez.

Sa inceput lupta navală

S'a răspândit vestea că flota lui Rosdestwenski a încercat să treacă

prin strămoare Coreei, ca să ajungă cât mai iute la Wladiwostok dar Togo a atacat flota lui Rosdeswenski și a distrus-o.

Știrea, că flota japoneză a suferit deunăzi mare înfrângere, se desminte.

Luptă mai mare în Mangiuria.

O diviziune de cavalerie, sub comanda generalului Mistsenko, a nimicit la 19 Mai n. două companii japoneze.

Înfrângerea flotei rusești.

Soartea îi prezecută pe Ruși. Speranțele mari, ce legaseră ei de puternica flotă baltică comandată de amiralul Rosdestwenski, s'a svânturat în lupta nefericită din canalul corean, unde o mare parte a flotei rusești a fost sau cufundată, seau capturată. Rosdestwenski a ajuns cu flota lui între două focuri: Togo îl așteaptă în canalul corean la insula Tsushima, iar la spate avea pe Kamimura.

Lupta dela Tsusohina.

«Daily Telegraph» anunță din Tokio: Sâmbătă s'a lăsat pe mare o negură deasă, care din când în când era străbătută de razele soarelui. Marea era neliniștită și sufla un vânt puternic. Vasele lui Togo au observat flota lui Rosdeswenski numai la 6 ore dimineața apropiindu-se de strămoarea Tsushima. Imediat Togo a luat măsuri de atac și a pornit cu toate năvile lui înaintea flotei rusești. Nici două ore n'au trecut și se desășură luptă uriașă, ce s'a sfârșit cu victoria completă a Japonezilor.

«Times» află că lupta s'a dat Sâmbătă între orele 2 și 3 d. a. După alte știri flota japoneză a eșit în largul mării Sâmbătă fața lui Vusung și a atacat după câte-va ceasuri escadra rusă, care înainta.

«Daily Telegraph» află din Washington, că lupta a fost lungă și teribilă. Cuirasatul «Borodinn», scufundat, era unul din cele mai puternice cuirasante rusești, el avea o forță de 16,000 cai, cuirasatele și tunurile de artilerie erau foarte puternice.

Din Tokio se anunță: Amiralul Togo a atacat flota rusească cu violență neașteptată la orele 2. Ceața era deasă. Toate torpiloarele japoneze au lansat torpile în acelaș moment. Efectul fu teribil. În câteva secunde cuirasatul de prima clasă «Orël», lovit sub linia apei, se scufundă. Urma apoi lupta. Dar linia năvilor japoneze era așa, încât flota rusească era bombardată de toate părțile.

După o telegramă din Tokio Togo, a trimis la început în noaptea de Sâmbătă contra Rușilor nămăroase piroscăfe armate și încărcate cu mine. Rușii cfezând că e escadra, le bombardară. Când Rușii părură că sunt obosiți, Togo veni pela spate atacându-i groaznic.

«Times» e informat, că Rosdestwenski a fost tradat de Chinesi, cari comunicau Japonezilor toate mișcările flotei rusești.

Din Seul se telegrafiază: Togo se afla Sâmbătă la înălțimea Masampo. Este probabil, că vapoarele rusești cari au scăpat, vor ajunge la Wladiwostok. Rușii au pierdut cu totul 16, vase dintre cari 10 s'au cufundat și 6 au fost capturate. Pierderile Japonezilor sunt nelăsemnate.

Perderile Japonezilor.

Așa se pare, zice o depeșă din Londra, că acea parte a raportului lui Togo în care zice, că Japonezi n'au avut pierderi, nu trebuie judecată ad literam. Firme mai mari din Londra au primit din Tokio telegrame, după cari în în lupta Tsushima s'au scufundat 3 înercușătoare și cel puțin 12 torpiloare japoneze.

Rosdestwenski înecat?

Din Tokio i-se anunță ziarului «Times», că se știe acolo, că vasul amiralului rus Rosdeswenski a sărit în aer și că întreag echipajul ar fi pierit.

«Lokalanzeiger» primește din Petersburg, că acolo domnește o vie emoțiune. Publicul așteaptă cu nerăbdare știri sigure. În fața ministeriului de marină staționează o mare mulțime neliniștită și îndurerată.

NOUȚĂȚI

Acțiunile de ajutorare ale guvernului. Ministrul de agricultură din considerarea lipsei simțitoare cauzată prin nemiloasa secetă din anul trecut, a distribuit la locuitorii săraci din comitatul Hunedoarei 23.910 m. m. cucuruz, 9650 m. m. fân, 3230 m. m. crumpene, 1350 m. m. pae. Din acestea au primit lipsiții din Orăștie: 3400 m. m. cucuruz, 400 m. m. fân, 1000 m. m. crumpeni și mai mici cantități în comunele din cerc.

La examenile de maturitate ale gimnasului reformat, colegiul Kun, ministrul de culte și instrucțiune a denumit de comisar guvernamental pe dl Dr. Papp Tibor, directorul academiei de drept din Marmuraș S get.

Jubileu de notar. Implinind 20 de ani de serviciu notarul Dionisie Popoviciu din Băcia, președintele reuniunii notariale din com. Hunedoarei, la 14 Maiu a. c. comitetul i-a aranjat o sărbătoare jubilară splendidă salutând viața plină de merite a jubilarului. Primească și felicitările noastre,

Reunțiunea sodalilor români din Sibiu. Invită la convenirea socială împreună cu cântări, declamațiuni, postă humoris-

tică și joc, ce se arangiază Sâmbătă, la 3 Iunie n. 1905 în „Unitem”.

Fasole verde pentru export. La indemnul reuniunii economice din comitatul Solnoc-Doboca mai mulți economi, din acel comitat au început să cultive în mare cantitate fasole spre a fi esportată în străinătate în stare crudă (cu păstăile verzi). Rentabilitatea întreprinderii e motivată prin faptul că fasolea verde e foarte căutată în străinătate, ear' clima comitatului face posibil a cultiva fasolea și în lunile de toamnă târzie. — Dar în alte părți nu ar putea oare economii să facă și ei așa?

Din nenorocirile cauzate de beție. Nicolae Bulz din comuna Cebea după ce Duminecă a beut în crismă până seara, s'a dus acasă beat tun și s'a culcat având în gură o țigară aprinsă. Dela jarul țigării au luat apoi foc paelé de sub el și delo acestea s'a aprins și mobilierul din odaie. Trezît într'un târziu, Bulz a dat să iese afară, dar' în târbăceala beției el și a meșit și de fumul focului n'a găsit ușa, ci a căzut jos. Păzitorii de noapte observând apoi primejdia au spart ușa casei și au stins focul. Bulz însă era mort deja. Il nădușise fumul.

Ferțiți copii din calea țiganilor. O caravană de țigani a răpit din jurul comunei Bia (în apropiere de Esztergom) patru copii și a plecat cu ei spre Budapesta. Unul dintre copii răpiți, un învățacel lăcătar cu numele Schmidt Ferencz, pe cale a isbutit să scape din prinsoarea țiganilor și mergând la poliția din Esztergom a enarat cazul, spunând că caravana consta din cinci bărbați și șase femei, având două căruțe. Poliția din Esztergom a avizat despre acest furt toate autoritățile din țară.

Din uciderile domnești. Luni la 9 oare înainte de amiază contele Stefan Keglevich, deputat dietal liberal, a fost ucis în duelul avut cu deputatul Hencz Károly (poporal). Sabia lui Hencz i-a străpuns inima și i-a eșit prin spate. După agonie de câteva minute Keglevich a murit. Causa duelului a fost următoarea: În ședița de Sâmbătă a dietei contele Keglevich a zîmbit la niște fraze copilărești rostite de un „orator” din coalitiție. La aceasta Hencz i-a strigat: Ce te înjești acolo? Keglevich, care plecase să iese din sală, i-a reflectat: Țineți gura, măgariule! Ear' Hencz i-a reproșat: Țineți-o tu, boulel! — și totodată l'a provocat și la duel.

Cei mai bogați oameni din lume sunt trei milionari americani. Primul e Jon D. Rockefeller, regele uleiului, a cărui avere se urcă la 2000 milioane coroane. Al doilea e Andrei Carnegie cu o avere de 1000 milioane cor. și al treilea e Wilhelm Waldors, asta cu o avere de 800 milioane coroane.

Cursuri de vierit în Mediaș. Penstru a popularisa între proprietari de vii din

comitatul Sibiu mijloacele și modalitățile de apărare contra filoxerei și cultivarea viței americane, după înființarea unei pepiniere de viță americană a întîmpinat pedeci principale, vicecomitele a recercat comunele pe al căror hotar sunt și vii, ca să trimită câte 2—4 tineri să facă cursuri teoretice și practice la pepiniera de viță americană a proprietarului și bun cultivator de vii, M. Ambrosiu din Mediaș. Gasul dlui vicecomite a fost ascultat și din aproape toate comunele cu vii au fost designați câte 2—4 bărbați deștepți, îndeosebi tineri, spre a fi trimisi la aceste cursuri de vară.

Petrecerea în Brad. Am primit invitare la producțiunea ce să va aranga la Sf. Constantin și Elena 21 Maiu (3 Iunie) 1905, în sala de gimnastică a gimnazului din Brad. Venitul e destinat pentru procurări pe sama muzeului gimnazial. Tacsă de intrare: după bunăvoință. Inceputul la 4 oare d. a.

Franța. Din Paris vine o veste de tot interesantă, anume, că preoțimea franceză în cazul că legea despre rupțura bisericeii de stat va fi votată, nu va exercia mai mult nici un fel de serviciu divin. Se spune, că în săptămâna trecută reprezentanții bisericeii franceze au ținut o adunare, în care au hotărât, că preoțimea franceză nu va mai săvârși nici o funcțiune, aparținătoare serviciului divin. Președintele republicei a fost încunoștințat despre această hotărâre a preoțimei franceze. Aceasta veste a făcut o impresie de tot neplăcută asupra celor dela putere căci în acest caz poporul, care sta cu preoțimea, să va scula contra guvernului.

Pescuitul cu ajutorul telefonului. Un pescar norvegian a construit un telefon ciudat pentru pândirea peștilor ce innoată în fundul mării. Acest telefon se așază la ciocul luntrei și un capet al lui să sloboade în mare și din zgomotul ce s'aude prin scoica telefonului, se poate constata, că ce fel de pești și cât de mulți sunt în locul acela, așa că pescarii își pot arunca mreșile la sigur. Peștii cei mici și heringii fac un sunet ce samănă cu fluierul, iar peștii cei mari produc un zgomot surd, ce samănă cu un urlat tâmpit. Dacă să apropie de sârma telefonului, se poate auzi și respirația lor înceată.

Necrolog. Paulina Borgovan n. Moldovan, preoteasă gr.-cat. în Șinteu, care după un moib scurt, împărtășită cu sf. sacrameinte, s'a mutat la cele eterne, Mercuri în 10 Maiu la 2 ore dimineața în al 29-lea an al vieții și al 5-lea al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte s'au înmormântat Sâmbătă în 23 Maiu la 10 ore a. m. în cimiterul gr.-cat. din loc.

Ciuma. În Scoția, o privință a Angliei s'au ivit nu de mult ciuma, până acum au murit 25 oameni de această boală urită și fără leac.

Un mînz scump. La herghelia de la Kisbér (Ungaria) s'a vîndut Vineri în licitațiune publică un mînz de un an cu 26 200 coroane. Cumpărătorul e baronul G. Springer. De tot s'au vîndut 12 mîanzi, în calcul mediu cu 9516 coroane unul.

Dr. Ioan Vescan, avocat, a deschis cancelaria advocațională în Teaca, (Teke).

Vrednică de ajutorare. Aproape trei mii de cetățeni din Nocera și ținuturile învecinate (în apropiere de Neapol în Italia) au subscris o petițiune a dnei Magdalina Gramatta din Nocera, prin care numita cere de la guvern o rentă viageră de 1800 lire la an spră a să susține pe sine și droaia de copii căți îi are. Anume, în timp de 19 ani, cât a fost măritată, a avut 62 copii: 59 băeți și 3 fete. De 11-ori a avut trigemeni, de trei-ori parturumeni, ear odată chiar 5 băeți și o fată, fiindu-i normale numai 11 cazuri de naștere.

Fecior ucigaș. Locutorului Vasile Putnic din comuna Ulma, eșise la câmp cu feciorul său de 14 ani, Sava. Aci a ajuns la ceartă cu feciorul, pe care l'a și palmuit. Copilul n'a putut suferi așa ceva dela tatăl său, a scos revolverul și l'a puscat. Glonțul i-a trecut prin grumaz atingându-i părțile cele mai gingașe. Tatăl se luptă acum cu moartea, iar »vitezul mucos» e pus la răcoare.

Rectificare. În N-rol. 20 al foaiei noastre la pag. 4 în Noutăți: „Dar pentru biserică” s'a strecurat o eroare de tipar, avînd a să cetî în loc de episcopia corect epitropia.

Cea mai mare fericire pe lume e sănătatea și mulți au jertfit averi întregi, ca să și-o câștige, dar' de cele mai multe ori înzădar. De inventatorul crucii duple electro-magnetice R. B. nr. 86967, dl Albert Müller în Budapesta V, Vadász-utca 42/G, a pus la dispoziția lumii bolnave aparatul său, e știut, că numai aceasta e în stare să ajute acolo, unde alte mijloce nu mai pot; ceea-ce documentează din nou și următoare scrisoare de recunoștință: „Preastimate dle Müller! De 30 ani am fost tot bolnăvicioasă, nu puteam nici dormi, nici nu vedeam bine, nu puteam mîncea, m'am simțit totdeauna rău, dar' de când mi-am adus aparatul dtale, din 23 April a. t. și de când îl port, mă simt foarte bine, pot dormi, văd bine, am poftă de mîncare, cu un cuvînt sunt deplin sănătoasă și îmi mulțămesc din inimă că mi-ai dat eară plăcere să trăiesc. Cu stima Rosa Schirl, văduvă de geometru, Kesmarc.

O telegramă a agenției »Reuter» din Londra spune, că la ministerul de marină american a sosit știrea oficială din Tokio, în care se zice, că toate cuirasatele ruse, afară de »Orel» și »Nicolae», cari au fost enfundate, au fost capturate. Amirali Rosdestwensky, Fölkersen și Nebagotov au fost făcuți prizoneri.

Industria de patrie. Firma de fabrică Carol Wein Comp. în nr. de azi al foiei a publicat sub titlul »Atențiune« arătându-se special scopului și în prima linie se recomandă spre on. atențiune găzdoaielor noastre. Să cumpărăm numai unde se află mărfuri din patrie, prin ce-ace contribuim ca multe mii de mâni sânguitoare să și găsească de lucru, deci prin aceasta contribuim și la consolidarea economică a națiunii.

Cauțiune. Cu ocaziunea ultimei opere din redouta din capitală un locotenent dela busari făcu cunoștință cu o gentilă demoazela din elită.

Nu după mult timp tinărul oficer peți mâna fetișoarei. Tatăl ei-un funcționar de mare poziție în minister căzu în mare perplexitate, căci nu avea avere de a oterii cauțiunea necesară. Astfel ofițerul se departă din casa familiei demoazelei tare mâhnit; familia fetiței încă deveni îngrijată și tristă. Ofițerul ar fi repășit bucuros din armată, însă nu era sigur de un post în stadiu civil.

Nu trecu mult și fu învitat earăsi la familia fetei Toți ai casei cu fețele vesele și comunicară junelui ofițer, că a ajutat D-zeu și acum dispun numai de cauțiune, dar și de trusoul necesar fetei. Cum? Un frate al fetei luase la ziua nașterii lui un sort de loterie de clasa după călindarul din *Banca lui Török din Budapesta* și-i'l dăruî fetei. Din norocire cu acel sort făcu un câștig principal. Amorosul ofițer și frumoșica domnișoară în curând se căsătoriră devenind o familie fericită și aleasă din capitală.

„Când norocul și schimbă pasul,
N'aduce anul ce aduce ceasul“

2000 cor. plătesc aceluia care poate dovedi, că atestatele publice la care mă provoc nu sunt adevărate. Fiecărui li stă în drept, ca să vină în persoană și să privească acele documente în original. Din toate păturile societății stau la dispoziție scrisori de mulțămintă, precum este și următoarea, primită cu data de 16 Martie.

Dlui Albert Müller în Budapesta, V., Vadaszuczka 42/G. Nainte cu 5 an', mi-am procurat o cruce dublă electro-magnetică R. B. Nr. 86967, pentru care Vă mulțămesc de nenumărate-ori, deoarece, mulțămesc lui D-zeu, mi-a ajutat și m'a vindecat de durerile mari ce leam avut la inimă. Vă rog să-mi mai trimiteți o cruce. Cu toată stima Iohan Orahtsik în Podolin. Cine suferă de astmă, reumatism și podagră să și comande crucea aceasta.

Corneliu Demeter. Apotecar în Orăștie. Apoteca N: Vlad are de vânzare »peronospin« mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporei, la stropirea viilor.

Aceasta e probat ca cel mai bun, și prin folosință s'a dovedit a fi mai cu efect ca *piatra vânăată* sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fl. Fie-care pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebuițare.

Stropirea cu »Peronospin« e mai bine dacă se face în zi senină; pe timp noros ori ploios nu, nici contra vântului.

Dar »Peronospin«-ul, afară de vii se poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stărpirea omidei și insectelor stricacioase la pomi; contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

POSTA REDACTIEI

Domii abonenti, cari din cauză că repetându-se adresele li sa expedit foaia în două exemplare, sunt rugati a reînapoia exemplarele de prisos. *Onoratele comite ale reuniunilor femeilor române* sunt rugate a satisface ațelului nostru din Nro. 14/905 relativ la compunerea unei *operat mai complet* pentru remedii de a salva boala epidemică a alcoolismului, căci precum bine observați mai în fiecare Număr servim cu instrucțiuni folositoare în această direcțiune; chiar și în nrul present am descris, ce este scopul congresului din Bpesta contra alcoolismului.

Dlui Hel. în T. Lucrarea D-tale potrivită de »foiță« se va publica în nr. viitor, fiind deja alta începută.

La administrația noastră să află probe de var-carbolic ce să întebunțează la *curățitul* murdăriilor (putorilor) în grajdări, urine, cotețe, odăi cu egrasie, latrine de gunoi, stropit prin curte etc. cu deosebire în timpul călduros al verei. Deposit mai mare să va deschide după aprobarea comisiunei sanitare comitatense.

Are marca de scutire V. E. L. Cântăți se pot procura în 3 zile. Costă 100 kgr. 40 cor. 1 kgr. 40 fl.

Cel mai bun mijloc de desinfectare.

Tergurile din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 22—27 Maiu v. 1905.

<i>Duminică</i>	22 Bozovici Orăștie. Seica mare. Vinga
<i>Luni</i>	23 Canija mare. Huedin. Mănt radea Papolt. Retisdorf (com. Târnava mare.)
<i>Marti</i>	— — — — —
<i>Mercuri</i>	— — — — —
<i>Joi</i>	26 Făget Hunedoara Kumárom (Ujszöny) Mociu Olpret Orlat. Sâmbăta de jos. Vintul de sus.
<i>Vineri</i>	27 Ighiu
<i>Sâmbăta</i>	28 Proștea mare.

Călindarul vechiu și nou al săptămânei.

Dumin. Orbului. ev. Ioan c. 9, gl. 5, v. 8.

<i>Dum.</i>	22 M. Vasilișc	4 Quirinus
<i>Luni</i>	23 P. Mihail	5 Bonifaciu
<i>Marti</i>	24 P. Simion	6 Benignus
<i>Merc.</i>	25 Af. cap. sf. I. Bot.	7 Lucretia
<i>Joi</i>	26 <i>† Înălț. Dlui.</i>	8 Medardus
<i>Vineri</i>	27 M. Terapont	9 Primus
<i>Sâmb.</i>	28 P. Nichita	10 Margareta

Redactor resp. VASILE DOMȘA, protopresbiter.

CONVOCARE

Domnii acționari ai »Casei de păstrare în Mercurea«, societate pe acții, se convoacă prin aceasta la o **adunare generală extra ordinară**, conform §. 16 din statutele societății, pe *Duminică în 25 Iunie st. n.*

1905, la 11 ore a. m. în localul societății din Mercurea cu următorul

PROGRAM:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale.
2. Raportul direcțiunii în afacerea zidirei caselor institutului conform concludului Nr. 12 al adunării generale din 26 Martie a. c.
3. Presentarea normativului pentru fondul de binefaceri.
4. Eventuale propuneri.
5. Exmiterea a 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

În lipsa acționarilor receruti la adunarea generală din 25 Iunie conform §-lui 20 din statutele societății, adunarea generală se va ținea în *16 Iulie st. n. 1905* cu același program, la timpul și în locul deja indicat.

Domnii acționari, cari voesc a participa cu vot decisiv la adunarea generală, sunt poștiți, conform §-lui 17 din statute, a și depune înainte de adunare acțiunile scrise pe numele lor, respective pe numele acelora, pe cari îi reprezintă, precum și documentele de plenipotență, la cassa societății, eventual cu 48 ore înainte la cassa institutelor »Albina« Sibiiu, »Cassa de păstrare« Seliște, »Sebeșana« Sebeșul-săsesc, »Mielul«, Poiana și »Brădetul« Orlat.

Mercurea, la 21 Maiu st. n. 1905.

Direcțiunea.

CUMPĂRAȚI!

Biblioteca »Bunul Econom«

Din această bibliotecă se pot comanda următoarele broșuri:

1. »Nutrețurile ierboase, cositurile, prepararea fânului și pășunile«.
2. »Economia porcilor, oilor și a caprelor«.
3. »Sămânța plantelor agricole și sămânatul lor«.
4. »Îngrijirea plantelor în cursul vegetațiunii. Recolta cerealelor«.
5. »Economia vitelor sau Zootechnia generală«.
6. »Agrologia sau cunoașterea pământurilor și mijloacele de a ale îmbunătăți«.
7. »Agricultura generală. Lucrarea pământului. Plugul, grapa, tăvălugul și alte instrumente de mărunțit pământul«.
8. »Îngrășemintele. Îrigațiunile (udarea pământului)«.
- 9—10. »Prăsierea păsărilor de casă (galițe hoare). Găinile, curcile, găinușele (bilibicel), gășcele, rațele, porumbii (porumbii)«.

11. »Cultura cerealelor. (Grâu, săcara orz, ovăşul, meiul, hrişca, cucuruzul (porumbul)).

12. Cartoful, napul (sfecla), inul, cânepa, rapiţa, fasolea, linteaa, mazărea, şi cultura lor.

13. »Economia cailor, vitelor mari cornute şi bivoliilor.

Preţul unei broşuri 30 fil. pentru România 50 bani.

Comandele au ase adresa la administraţiunea »Bunului econom« Orăştie, Szászváros.

Sunt potrivite pentru prelegerile publice populare şi pentru toţi agronomii şi proprietarii de pământ.

Atenţiune!

Veritabilă marfă de Sepeş de calitatea cea mai încrezută de bună şi vestită.

Pânză de in şi articole de damast,

se pot afla în fie-care prăvălie mai mare.

Marca de scutiro a fabricii înregistrate din Késmark.

Fabricatele din Késmark care sunt

provăzute cu marca aceasta.

FABRICAT DIN PATRIE

Pentru 5 coroane

trimit 4 1/2 kilograme (c. a. 50 bucăţi) puţin deteriorat dar fin

SĂPUN DE TOALETĂ

alés frumos, de rose, crin, iorgovan, viorele, reşedă, iasmin şi lăcrămioare. — Pe lângă trimiterea înainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

„DACIA“

institut de credit şi economii, societate pe acţii.

Reşedinţa societăţii: **Orăştie** (Szászváros, Broos).

Birourile societăţii se află în casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operaţiunile societăţii sunt:

A) primeşte depuneri spre fructificare.

a) *depuneri* fără anunţ până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) *depuneri* mai însemnate cu anunţ de un an cu 6 %.

c) *depuneri* făcute de biserici, şcoale, corporaţiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6 %.

Contribuţia erarială pentru sumele depuse se plăteşte prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde în libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări şi anunţări se pot face şi prin postă şi se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranţă hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispoziţiile legale existente, procurându-şi concesiunea forului competent.

F) Cumpără şi vinde efecte publice, pe cari în cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără şi vinde realităţi.

H) Cumpără şi vinde ori-ce lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale şi economice, în societate cu alţii ori singură.

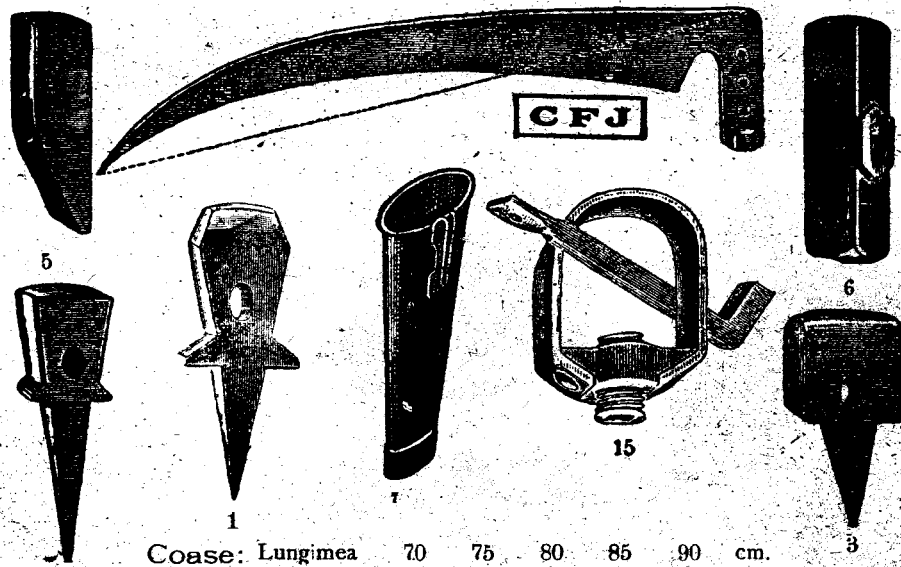
K) Finantează patente.

L) Arândează şi exarândează realităţi şi alte drepturi şi întreprinderi de tot soiul.

18—

Directiunea.

Carol F. Jickeli, Sibiuu. (La coasa de aur).

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.

1 bucată C. 1.60 1.60 1.60 2.— 2.—

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă eu schimb ori-ce coasă provăzută cu semnul [C.F.J.] care nu ar corespunde, chiar şi atunci, când ea a fost bătută şi întrebuinţată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul a ilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute.

La cumpărare de 10 bucăţi se dă o bucată pe deasupra!

Coasa aceasta cu semnul [C.F.J.] se mai poate procura la firmele următoare:

Societatea „Consum“, Cislădie,
Ioan T. Gross, Sebeşul-săsesc,
Regna Buchholzer, Caţa,
Iosif Graef, Şoşa,
Michael Ehrmann, Şeica-mare
Michael Simonis, Dăişoara,
Iosif Cans, Blaj.

Carol Waedt, Bălcaciu,
Ioan Schlattner, Chişd,
Ioan K. Schuller, Agnita,
Iosif Schuster, Frăua,
Andrei Nemenz, Richişdorf,
W. Prischak, Brad,
T. Schnell, Sărkány.

Nicovale, forma, fig. 1 2 3
1 bucată C. 1.— —96 —86

Ciocane, fig. 5 6 300 300
1 buc. C. —86 —90 C. 1.—

Nicovalele şi Ciocanele se vând pe lângă garanţie pentru fiecare bucată. Fiecare bucată, care s'ar dovedi să fie prea mică sau prea tare, se schimbă.

Verigi de coase fig. 15

fig. 7 **Topuri de cuţi**

pentru înţepenirea coasei, Dimensiunile 10/13 mm.

smălţuite pe dinlăuntru şi dinafară,

1 bucată C. —18

1 buc. C. —40

Cuţi dela 10 bani în sus, în variaţie bogată. Îndeosebi recomand: **Cuţile americane** 1 b. C. —40

Cuţi de Bergamo vinete închise cu semnul [C.F.J.] 1 bucată C. —80

Toporişte de coase, obicnuite de lemn C. —44 **Toporişti pentru coase de holde** (model introdus de Julius Teutsch) 1 buc. C. —90. **Greble de fer pentru coasele de holde** pentru a le şirofa pe toporiştile obicnuite de lemn, 1 bucată C. 1.30.

Tusea!

Cine suferă de ea, să folosească

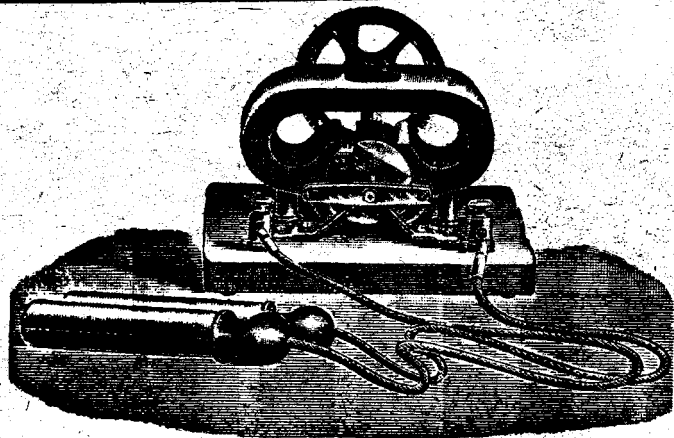
Karamellele lui Kaiser

singure mijloace pentru alinarea şi vindecarea acestor dureri.

2740 de dovezi autentice constată efectul sigur la: **tuse, răguşală, catar şi curăţire de flegmă**

Pachetele sunt à 20 şi à 40 fileri în toate farmaciile şi în Orăştie la apoteca **Josef Graffius**.

Căutaţi să fie cu marca de scutire din depositul »Trei brazi«.

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor oamenilor de o construcție mai slabă: să și procure acest aparat, căci el conținând electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agerește simțirile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin înțelegerea acestui aparat s'au vindecat nu numai podagră, reumatismus, junghiuri, hysterie, asthmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măestria și dibăci medicilor fu zadarnică, dar' a ajutat la toate loalele de nervositate, dureri de cap, colică, surdități de urechi, insomniă, hypochondrie, cu deosebită la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după câte-va ore o alinare miraculoasă și îndoseși la cele mai grele morbururi femești aflară bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare lincoventată. Prețul unui aparat mic complet 20 coroane, (Nu mai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferinșilor cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

ANTREPRISA ELECTROPHORA 12-40

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

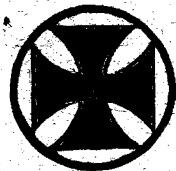
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

vindecă și înviorază

Deosebită atențiune
rării, că acest aparat
de 20

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

e a se da împreju-
vindecă boale vechi
de ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, frisături de ureche, bătăie de inimă, sgârșituri de inimă, asma, auzul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece ce „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, aprățit și cercetat. Deja estinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. | Prețul aparatului mic e 4 cor.
folosibil la morturi cari nu sunt | folosibil la copii și femei de
mai vechi de 15 ani. | constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadsz 42 G. colțul
strada Kálmán.

„MINERVA“ intitut tipografic in Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări apartiritoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigue contra focului și spargerii

pentru păstrat bani,
registre și documente în toate
mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri estine.

A se adresa la: Prima fabrică
transilvară privilegiată ces. și
reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. Strada Bruckenthal Nr. 5

Fieci curci ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea institutului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela „The Mutual“ sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinșii militare în cas de răsel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honyéd) și glotașii în cas de mobilizare și răsel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 8-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curtii Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depositele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(199)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

19-52